

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Өвөрхангай аймгийн Мал эмнэлгийн газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ӨВА-2023/233/НА-СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn Арвайхээр 2023 он</p>	<p>Өвөрхангай аймаг дахь төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: О.Батжаргал Утас: 70323253 Цахим хаяг: BatjargalO@audit.gov.mn Аудитын менежер: Д.Гансүх Утас: 70323833 Цахим хаяг: GansukhD@audit.gov.com Ахлах аудитор: С.Шийлэгмаа Утас: 70323833 Цахим хаяг: Shiilegmaas@audit.gov.mn</p>
---	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

---

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт .....
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл .....
3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....
  - 3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа .....
  - 3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин .....
  - 3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....
  - 3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт .....
4. Аудитын тайлан.....
  - 4.1 Ерөнхий зүйл .....
  - 4.2 Материаллаг байдал .....
  - 4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт.....
  - 4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал .....
  - 4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт .....
  - 4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал .....
5. Аудитын илрүүлэлт .....
6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл.....

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Мал эмнэлгийн ерөнхий газраас санхүүжих бруцеллез өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх вакцинжуулалтын үйлчилгээний хөлсний үлдэгдэл 154.4 сая төгрөгийн дутууг авлагаар тусгаж, 47 аж ахуйн нэгжид өгөх өглөгийг бүртгэсэн.

Оны эхэнд 900.3 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгөтэй байсан бол тайлант онд 134.4 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг орлогод авч, оны эцэст 1,034.7 сая төгрөгийн хөрөнгөтэй болсон.

Аудитын гол асуудал

Байгууллагын үйл ажиллагааг тасралтгүй явуулахтай холбоотой 42.5 сая төгрөгийн дотоод томилолтын зардлыг тодруулж үзэхэд: Аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/117 тоот захирамжаар зарим сумдад малын гоц халдварт "Шүлхий" өвчний халдвар илэрсэнтэй холбогдуулан 3 сарын хугацаатай хорио цээр хязгаарлалтын дэглэмийг хэрэгжүүлэхээр өвчлөлийн голомтод ажилласан малын эмч нарын томилолтод 26.5 сая төгрөг, Хархорин, Бат-өлзий сумын үхэр сүргийг бруцеллез өвчнөөс эрүүл болгохыг баталгаажуулах тандалт шинжилгээний туршилтын хөтөлбөрийн хүрээнд 949 өрхийн 5814 үхрээс сүүний дээж, ийлдэсний шинжилгээ авах томилолтын зардалд 11.4 сая төгрөг, Шүлхий дархлаажуулалтын хяналт шалгалтын томилолтод 4.6 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал гараагүй болно

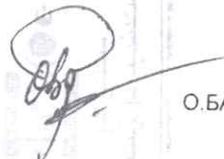
Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй. Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой. Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм. Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

О. БАТЖАРГАЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Өвөрхангай - Мал эмнэлэг

СТ-1А

САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1204801165.23	150601167.06
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	1204801165.23	150601167.06
351	Түүхий эд материал	316054377.11	70413119.42
35110	Тусгай зориулалттай материал	36985330.08	19934362.04
35130	Эм боох материал	279069047.03	50478757.38
354	Хангамжийн материал	888746788.12	80188047.64
35410	Бичиг хэргийн материал	9280075.00	6802725.00
35420	Аж ахуйн материал	46392990.44	46463425.44
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	1394800.00	4725000.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	17681029.97	3345210.50
35450	Барилгын засварын материал	96200.00	0.00
35460	Хүнсний материал	233083.10	0.00
35470	Бусад хангамжийн материал	813668609.61	18851686.70
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	443012886.03	492476104.92
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	443012886.03	492476104.92
392	Биет хөрөнгө	442405266.97	388422200.14
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	169016161.50	169016161.50
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-22507127.67	-25719363.03
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	362504038.00	362504038.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-238838593.89	-263901015.51
39205	Машин тоног төхөөрөмж	312343874.23	341888503.11
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-181986796.69	-232064671.56
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	42586326.25	43829326.25
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-13699198.76	-20117362.62
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	12986584.00	12986584.00
393	Биет бус хөрөнгө	607619.06	104053904.78
39301	Програм хангамж	880000.00	880000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-272380.94	-398095.22
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	0.00	103572000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1647814051.26	643077271.97
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	113397.47	154370900.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	113397.47	154370900.00
413	Өглөг	113397.47	154370900.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	113397.47	0.00
4136	Бусад өглөг	0.00	154370900.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	0.00	154370900.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1647700653.79	488706371.97
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1647700653.79	488706371.97
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	0.00	103572000.00
51101	Өмч: - төрийн	0.00	103572000.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1615760172.24	353193890.42
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1615760172.24	1596207372.55
51220	Тайланг үеийн үр дүн	0.00	-1243013482.13
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	31940481.55	31940481.55
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1647814051.26	643077271.97

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Өвөрхангай - Мал эмнэлэг

САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮНГИЙН ТАЙЛАН

СТ-2А

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (1)	2654105787.70	2584355464.90
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1125859687.38	947112760.90
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1125859687.38	947112760.90
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1125859687.38	947112760.90
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	2463000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	1125859687.38	944649760.90
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1528246100.32	1637242704.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	989614500.00	1090404800.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	989614500.00	1090404800.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	610271762.00	546837904.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	269650100.00	236932300.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	337724112.00	309905604.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд өнн	2897550.00	0.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	-71640161.68	0.00
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-71640161.68	0.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1669912467.61	3827368947.03
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1669912467.61	3827368947.03
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1649636796.61	3706690603.61
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	574445899.94	578685648.71
210101	Үндсэн цалин	447208112.38	470926541.71
210102	Нэмэгдэл	97078458.56	68168904.50
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	30159329.00	27763999.50
210104	Урамшуулал	0.00	11826203.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	78705280.36	77255054.14
210201	Тэтгэврийн даатгал	52532913.22	50698652.22
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5729528.50	5746137.80
210203	ҮОМШО-ний даатгал	5477314.46	8788303.98
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	945451.26	1048172.06
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	14020072.92	10973788.08
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	7402970.36	23047345.46
210301	Гэрэл, цахилгаан	4827970.36	5040095.46
210302	Түлш, халаалт	175000.00	16807250.00
210304	Байрны түрээс	2400000.00	1200000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	40034642.03	73215625.02
210401	Бичиг хэрэг	6325980.00	6696430.00
210402	Тээвэр, шатахуун	23334026.08	39465559.47
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6918150.00	6023610.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3400336.00	1906225.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	56149.95	0.00
210409	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн /ТӨҮГ/	0.00	19123800.55
2105	Нормативт зардал	292523123.93	1346685562.03
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	287384860.73	1345926460.93
210502	Хоол, хүнс	5138263.20	759101.10
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3646700.00	96200.00
210604	Урсгал засвар	3646700.00	96200.00
2107	Томилолт, зочны зардал	17992300.00	42534000.00
210702	Дотоод албан томилолт	17992300.00	42534000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	470503419.00	681845567.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр	458025990.00	679399140.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	130929.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	780000.00	582600.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	520500.00	753461.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	246000.00	198000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	10800000.00	540000.00
210807	Газрын төлбөр	0.00	372366.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	164382461.00	883325601.25
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	96314762.24	817981990.95
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорөгдол	68067698.76	65343610.30
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	20275671.00	120678343.42
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	19514764.00	13811763.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	18801960.00	12911763.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	712804.00	900000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	760907.00	106866580.42
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	760907.00	106866580.42
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	984193320.09	-1243013482.13
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	360000.04	0.00
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	360000.04	0.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-360000.04	0.00
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	983833320.05	-1243013482.13

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Өвөрхангай - Мал эмнэлэг

ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

СТ-4А

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2016 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	0.00	31,940,481.55	635,988,572.19	0.00	667,929,053.74
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	0.00	31,940,481.55	635,988,572.19	0.00	667,929,053.74
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	979,771,600.05	0.00	979,771,600.05
C08	2016 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	0.00	31,940,481.55	1,615,760,172.24	0.00	1,647,700,653.79
D01	2017 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	0.00	31,940,481.55	1,615,760,172.24	0.00	1,647,700,653.79
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	-19,552,799.69	0.00	-19,552,799.69
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	0.00	31,940,481.55	1,596,207,372.55	0.00	1,628,147,854.10
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	103,572,000.00	0.00	0.00	0.00	103,572,000.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү					0.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-1,243,013,482.13	0.00	-1,243,013,482.13
D09	2017 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	103,572,000.00	31,940,481.55	353,193,890.42	0.00	488,706,371.97

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	1535259516.32	1639705704.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	0.00	2463000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	0.00	2463000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	0.00	2463000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	2463000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1535259516.32	1637242704.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	989614500.00	1090404800.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	989614500.00	1090404800.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	617285178.00	546837904.00
131103	ЗГНХ, ЭДНХ хөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	276663516.00	236932300.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	337724112.00	309905604.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	2897550.00	0.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	-71640161.68	0.00
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-71640161.68	0.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	1493744380.32	1639705704.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1493744380.32	1639705704.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1473468709.32	1519027360.58
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	574515899.94	578685648.71
210101	Үндсэн цалин	447278112.38	470926541.71
210102	Нэмэгдэл	97078458.56	68168904.50
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	30159329.00	27763999.50
210104	Урамшуулал	0.00	11826203.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	78700803.02	77368451.61
210201	Тэтгэврийн даатгал	52528435.88	50812049.69
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5729528.50	5746137.80
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5477314.46	8788303.98
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	945451.26	1048172.06
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	14020072.92	10973788.08
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	21698170.36	17907595.46
210301	Гэрэл, цахилгаан	4827970.36	5040095.46
210302	Түлш, халаалт	14470200.00	11667500.00
210304	Байрны түрээс	2400000.00	1200000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	37341116.00	42417340.00
210401	Бичиг хэрэг	6073380.00	4219080.00
210402	Тээвэр, шатахуун	15898020.00	30269490.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6918150.00	6023610.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	8451566.00	1905160.00
2105	Нормативт зардал	246687410.00	220763857.80
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	246306610.00	220237839.80
210502	Хоол, хүнс	0.00	526018.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	380800.00	0.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	18570300.00	11875800.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	14794100.00	3431300.00
210604	Урсгал засвар	3776200.00	8444500.00
2107	Томилголт, зочны зардал	17992300.00	42534000.00
210702	Дотоод албан томилолт	17992300.00	42534000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	477962710.00	527474667.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	465485281.00	525028240.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	130929.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	780000.00	582600.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	520500.00	753461.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	246000.00	198000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	10800000.00	540000.00
210807	Газрын төлбөр	0.00	372366.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	20275671.00	120678343.42
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	19514764.00	13811763.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	18801960.00	12911763.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	712804.00	900000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	760907.00	106866580.42
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	760907.00	106866580.42
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	41515136.00	0.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	37453416.00	0.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	37453416.00	0.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	37453416.00	0.00
220001	Барилга байгууламж	37453416.00	0.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-37453416.00	0.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	4061720.00	0.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1095404800.00	986515540.78
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1095404800.00	986515540.78
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1081399800.00	972703777.78
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	670777100.00	578685648.71
210101	Үндсэн цалин	519711400.00	470926541.71
210102	Нэмэгдэл	90191700.00	68168904.50
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	42874000.00	27763999.50
210104	Урамшуулал	18000000.00	11826203.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	92547100.00	77368451.61
210201	Тэтгэврийн даатгал	58900000.00	50812049.69
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7811700.00	5746137.80
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	10649400.00	8788303.98
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1562400.00	1048172.06
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13623600.00	10973788.08
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	18206000.00	17907595.46
210301	Гэрэл, цахилгаан	5084500.00	5040095.46
210302	Түлш, халаалт	11764800.00	11667500.00
210303	Цэвэр, бохир ус	442900.00	0.00
210304	Байрны түрээс	913800.00	1200000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	22896200.00	22878970.00
210401	Бичиг хэрэг	2613800.00	2613800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	12336400.00	12336400.00
210403	Цуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6040800.00	6023610.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1905200.00	1905160.00
2105	Нормативт зардал	19743700.00	19661185.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	19661200.00	19661185.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	82500.00	0.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	11125700.00	11117300.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3431300.00	3431300.00
210604	Урсгал засвар	7694400.00	7686000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3093000.00	2225000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3093000.00	2225000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр	243011000.00	242859627.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээ	240463300.00	240413200.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	62100.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	609600.00	582600.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	753500.00	753461.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	210100.00	198000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	540000.00	540000.00
210807	Газрын төлбөр	372400.00	372366.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	14005000.00	13811763.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	14005000.00	13811763.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэвэр	13100500.00	12911763.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	904500.00	900000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1095404800.00	1092867800.00
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1090404800.00	1090404800.00
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	1090404800.00	1090404800.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	5000000.00	2463000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	5000000.00	2463000.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	546323582.80
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	546323582.80
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	546323582.80
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	19538370.00
210401	Бичиг хэрэг	1,605,280.00
210402	Тээвэр, шатахуун	17,933,090.00
2105	Нормативт зардал	201102672.80
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	200,576,654.80
210502	Хоол, хүнс	526,018.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	758500.00
210604	Урсгал засвар	758,500.00
2107	Томилолт, зочны зардал	40309000.00
210702	Дотоод албан томилолт	40,309,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	284615040.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	284,615,040.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	546837904.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	546837904.00
131103	ЗГНХЗДНХөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	236,932,300.00
131104	Дээд шатныг төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	309,905,604.00

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Мал эмнэлгийн газрын нь Мал, амьтны өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх, мал, амьтны гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүний эрүүл, аюулгүй байдлыг баталгаажуулах, хүнсний аюулгүй байдлын баталгааг хангах, нийтийн эрүүл мэндийг хамгаалах оршино.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Мал эмнэлгийн газрын нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Мал, амьтны эрүүл мэндийн тухай хууль, Хувь хүний орлогын албан татварын тухай, Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль, хуулийн хүрээнд үйл ажиллагаа явуулдаг:

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Газрын даргын тушаалаар өмч хамгаалах байнгын комисс 5 бүрэлдэхүүнтэй, тушаал гаргаж төлөвлөгөө боловсруулан байгууллагын өмч хөрөнгийн хөдлөл өөрчлөлт, бараа материалын худалдан авалтад тухай бүр хяналт тавин ажилладаг.

Байгууллагын зохион байгуулалтын бүтцэд дотоод аудитын нэгж байхгүй.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдож санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Мал эмнэлгийн газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2019 оны А-385 тоот тушаалаар ХХААХҮ-ийн салбарын төсвийн захирагчийн харьяа төсөвт байгууллагуудад нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг мөрдөж ажилладаг.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад *нийцсэн*, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт *тохирсон* байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Мал эмнэлгийн газрын 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 850.4 сая төгрөгөөр буюу 51.6 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	/мянган төгрөгөөр/		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	0	0	0
Авлага	0	154,370.9	154,370.9
Бараа материал	1,204,801.2	150,601.2	-1,054,200.0
Үндсэн хөрөнгө	443,012.9	492,476.1	49,463.2
Нийт хөрөнгө	1,647,814.1	797,448.2	-850,365.9
Өр төлбөр	113.4	154,370.9	154,257.5
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	1,647,700.6	643,077.3	-1,004,623.3
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	1,647,814.1	797,448.2	-850,365.9

Дээрх хүснэгтээс харахад:

- Үндсэн хөрөнгө оны эхнээс 49.5 сая төгрөгөөр өссөн Мал эмнэлгийн ерөнхий газраас тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшилд хөрөнгө шилжиж, аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газраас 5.7 га газрыг шилжиж ирсэнтэй холбоотой байна.

- Бараа материалын үлдэгдэл 1 тэрбум 054.2 сая төгрөгөөр буурсан нь 2022 оны эхэнд малын гоц халдварт шүлхий өвчлөл их байснаас шалтгаалж нөөцөд байсан вакцин гарснаас хамаарч эм, бусад хангамжийн материал, тусгай зориулалтын материалын үлэгдэл буурсан байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс 1 тэрбум 020.6 сая, нийт зарлагыг 1 тэрбум 020.6 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төслийн саналаас нийт зардлыг 74.8 сая төгрөгөөр нэмж, 1 тэрбум 095.4 сая төгрөгөөр баталжээ.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант оны батлагдсан төсөвт тодотгол хийгдээгүй байна. Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 3 хөтөлбөрийн 44 арга хэмжээг 1 тэрбум 095.4 сая төгрөгийг санхүүжүүлэхээр байна.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 1 тэрбум 090.4 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосон байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 986.5 сая төгрөг буюу 90.0 хувьтай байгаа нь үндсэн үйл ажиллагааны зардлын төсвийг 106.4 сая төгрөгөөр хэмнэж, төсөвт буцаан төвлөрүүлсэнтэй холбоотой байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/					
д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү /хэмнэлт/	Биелэлт /хэмнэлт/
	70801- Мал аж ахуйг хөгжүүлэх				
	70805- Хөдөө аж ахуй, газар тариалан, аж үйлдвэрийн бодлого удирдлага				
	70806- Хөдөө аж ахуй, газар тариалан, аж үйлдвэрийн судалгаа шинжилгээ				
1	80101- Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	1,095,404.8	986,515.5	108,889.3	90.0
2	80802- Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал	14,500.0	13,811.8	193.2	95.3
3	82507-Малын архаг халдварт өвчнөөс эрүүлжүүлэх	162,111.0	162,111.0	-	100.0
4	82504-Малын халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх	77,832.2	77,832.2	-	100.0
5	82510-Мал эмнэлгийн халдваргүйжүүлэг	17,000.0	17,000.0	-	100.0

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т "нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна" гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Мал эмнэлгийн газрын нэмэлт санхүүжилтийн дансанд тайлант онд Аймгийн Засаг даргын захирамжаар нөөц хөрөнгө, аймгийн гамшгаас хамгаалах, эрсдэлийг бууруулах арга хэмжээний зардлаас 236.9 сая, Дээд шатны төсөв захирагчаас 464.3 сая төгрөгийг олгосон байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Тус байгууллага нь төсөл хэрэгжих хугацаанд нийт 3 хөтөлбөрийн 44 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн байна.

Хүснэгт 3. Төсөл хөтөлбөрийн арга хэмжээний хүрэх үр дүн, биелэлт

/мянган төгрөгөөр/						
№	Хөтөлбөр	Хэрэгжих хугацаа	Хүрэх үр дүн	Хэрэгжилтийн явц	Зарцуулах төсөв	Зарцуулсан
	70801- Мал аж ахуйг хөгжүүлэх 70805- Хөдөө аж ахуй, газар тариалан, аж үйлдвэрийн бодлого удирдлага 70806- Хөдөө аж ахуй, газар тариалан, аж үйлдвэрийн судалгаа шинжилгээ	2022	100.0	96.0	1,095,404.8	986,515.5

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Мал эмнэлгийн газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Өвөрхангай аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор С.Шийлэгмаа гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Д.Гансүх, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор О.Батжаргал нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Мал эмнэлгийн газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Аймгийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 26-ны өдрийн 17 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны нийт зардлын 1,673.9 сая төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 16.7 сая төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор байгууллага үр дүнгийн урамшууллыг гүйцэтгэлээр олгосон. Мөн сумдад малын эмч /Улсын байцаагч/, тархвар зүйч 38 орон тоо батлагдсанаас 15 оронтоо дутуу ажилласан нь цалингийн сан, дотоод томилолт зардлуудаас хэмнэлт үүссэн байна.

Энэ хуулийн хүрээнд үндсэн үйл ажиллагааны зардлаас нийт 106.4 сая төгрөгийн хэмнэлтийг бий болгож, төсөвт буцаан төвлөрүүлжээ.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Мал эмнэлгийн газрын нь хууль, журамд заасан мэдээллийг шилэн дансны цахим хуудсанд хугацаанд нь, бүрэн байршуулсан байна.

Шийдвэрлэсэн нь:

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Тухайн байгууллагад тайлант онд завсрын аудит хийгдээгүй.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх аудитаар 1 албан шаардлага өгөгдсөн байна.

Хүснэгт 4. Албан шаардлагын хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	0				
Албан шаардлага	2	4,800.0	2	4,800.0	100.0
Зөвлөмж	0				
Нийт дүн	2	4,800.0	2	4,800.0	100.0

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Тухайн байгууллагын үндсэн хөрөнгийн дансанд ашиглагдах жил дуусаж, үлдэх өртөггүй болсон нийт 47 нэр төрлийн 309.2 сая төгрөгийн хөрөнгийг Мал эмнэлгийн ерөнхий газарт уламжлан төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газраар шийдвэр гаргуулж, ашиглах жил болон хөрөнгийн өртгийг шинээр тогтоон бүртгэлд тусгах нь зүйтэй.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 103.6 сая төгрөгийн алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад 103.6 сая төгрөгийн алдааг залруулсан. Үүнд:

1. Аймгийн ХХААГ-аас 2022 оны хагас жилээр 103.6 сая төгрөгийн 5.7 га газар шилжиж ирснийг бүртгэлд тусгагдаагүй байсныг залруулж санхүүгийн тайланд бүртгэж авлаа.

Аудитаар нийт 1 тэрбум 294.7 сая төгрөгийн зөрчил² илэрснээс 1 тэрбум 294.7 сая төгрөгийн 4 албан шаардлага хүргүүлж ажиллав.

5.1 Төлбөрийн акт

Төлбөрийн акт тавиагүй.

5.2 Албан шаардлага

Аудитаар 1 тэрбум 294.7 сая төгрөгийн зөрчилд 4 албан шаардлага хүргүүлж ажиллаа.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/.

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

5.3 Зөвлөмж

Зөвлөмж өгөөгүй.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

							Үүнээс					
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Аймгийн ХХААГ-аас 2022 оны хагас жилээр 103.6 сая төгрөгийн 5.7 га газар шилжиж ирснийг бүртгэлд тусгагдаагүй					1	103.6	1	103.6				
Дүн					1	103.6	1	103.6				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

	Үүнээс											
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тушаалтны	Тоо	Дүн
Тээвэр, шатахууны зардлаас 2.5 сая төгрөгийн талон нөөцөлсөн байна.	1	2,500.0			1	2,500.0						
Санхүүгийн тайланд бүртгэгдсэн 154.4 сая төгрөгийн өглөгөөс 97.7 сая төгрөгийн үлдэгдлийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй байна.	1	97,677.7			1	97,677.7						
Эргэлтийн хөрөнгөд бүртгэлтэй 5 нэр төрлийн 9.3 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийн шинж чанартай хөрөнгө бүртгэлтэй байна.	1	9,349.9			1	9,349.9						
Тус байгууллагын тооллогын комисс жилийн эцсийн эд хөрөнгийн тооллогыг нүдээр харж тоолж, бүртгэл хөтөлсөн нь баримтаар нотлогдохгүй байна.	1	1,185,201.0			1	1,185,201.0						
2022 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар Сөрөг дүгнэлт авсанд хариуцлага тооцох	1								1	1		
Дүн	5	1,294,728.6			4	1,294,728.6			1	1		

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

	Үүнээс							
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Дүн								
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн								

ӨВӨРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

